

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**



**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
79 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2019

Наукове видання

Збірник тез доповідей 79 наукової конференції викладачів академії
16 – 19 квітня 2019 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 9 від 02.04.2019 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

правове і економічне середовища є основою, збоку яких виникає найбільше загроз для діяльності підприємств через нестабільність, на пряму залежить сьогодення і майбутнє виноробної галузі.

З огляду на можливості та загрози галузі, підприємства повинні регулярно проводити аналіз стану зовнішнього середовища, та розробляти стратегії щодо запобігання сильного впливу збоку загроз.

Отже, проаналізувавши фактори макрооточення і сформулювавши можливості і загрози з зовнішнього середовища, можна виділити пріоритетні стратегічні напрями розвитку галузі.

Спираючись на дані проведеного дослідження, а саме: аналізу поточної ситуації на ринку вина, PEST-аналізу та аналізу можливостей та загроз можна зробити висновок, що для підвищення ефективності підприємств виноробної галузі, необхідно прийняти стратегію зростання та ряд заходів, що впливатимуть на неї, а саме:

- розвивати існуючі продукти, а саме оновлення етикеток і тари, просування продукту;

- запровадження нових товарів, випуск виду вина у більш низькому ціновому сегменту;

- в рамках стратегії розвитку ринку було запропоновано розширити свою присутність на міжнародних ринках, а також вихід на нові ринки збуту продукції в Україні, пристосування існуючого продукту до вимог певних сегментів (сегментування ринку), посилення маркетингових заходів;

- стратегія спорідненої диверсифікації передбачає пошуку і використання додаткових можливостей виробництва нових продуктів, що укладені в існуючому бізнесі.

Діяльність у сфері виноградарства і виноробства регулює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику.

Державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог цього Закону у сфері виноградарства та виноробства здійснює центральний орган виконавчої влади з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів.

Державний нагляд (контроль) у сферах виноградарства та виноробства здійснюється відповідно до законів України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та «Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів».

Періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сферах виноградарства та виноробства визначається Кабінетом Міністрів України.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АПК В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Каламан О.Б., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

В умовах конкуренції, що посилюється, продовольчі ринки регулюються шляхом витіснення найменш ефективно працюючих сільськогосподарських товаровиробників за рахунок зростання пропозиції, при цьому тенденції ринкових змін спрямовані на продовольчі товари. У сільськогосподарському виробництві скорочується кількість застосовуваних машин, устаткування зосереджується там, де воно використовується найбільш ефективно.

Питання забезпечення економічної безпеки стає важливим аспектом розвитку економіки України, особливо в останні роки. Провідні вітчизняні вчені запропонували класифікацію елементів системи економічної безпеки, граничні значення показників розвитку регіонів країни та критерії оцінки щодо забезпечення економічної безпеки,

представлені основні загрози та розглянуті особливості їх забезпечення для певної галузі в системі економічної безпеки країни. Проте, основною складовою в цій системі залишається продовольча безпека.

Розвиток вітчизняної науки щодо питань агропромислового комплексу сьогодні сконцентровано в напрямі ефективнішого використання наявних ресурсів, підвищення продуктивності тваринництва, зростання рівнів урожайності стратегічно важливих сільськогосподарських культур, ресурсозберігаючі технології, поліпшення кадрового потенціалу та інше. Однак всі розробки пов'язані із необхідністю забезпечення продовольчої безпеки держави та підвищення і утримання на необхідному рівні конкурентоспроможність сільськогосподарського виробництва в умовах сьогодення. Проте, залишаються нерозробленими на достатньому рівні питання щодо методичних та практичних розробок забезпечення економічної безпеки в галузі АПК, а саме, продовольча безпека держави має нежиттєздатний характер при відсутності єдиного ефективного механізму організаційно-економічних взаємозв'язків для сільськогосподарських виробників та переробних підприємств, при цьому державна підтримка основних видів продуктів харчування не відповідає вимогам самозабезпечення.

У практиці багатьох розвинених країн вплив на сільськогосподарський ринок мотивується цілями політичного характеру, такими як забезпечення доходів фермерів за рахунок гарантії високих цін на внутрішньому ринку або за рахунок зменшення їх виробничих витрат шляхом дотацій, підвищення рівня самозабезпечення країни продовольством та інших. Регулювання виробництва сільськогосподарської продукції та аграрного ринку в першу чергу враховує інтереси споживачів і пов'язаних з ними виробників сільськогосподарської продукції. При цьому інтереси виробників враховуються тільки тоді, коли вони узгоджуються з інтересами споживачів.

Будь-яка країна при необхідності повинна забезпечити мінімальні потреби населення в продовольстві з власних ресурсів. Заходи самозабезпечення є гарантією продовольчої безпеки країни, яка використовується як аргумент для підтримки власного сільського господарства та регулювання імпорту з метою досягнення певного рівня самозабезпечення.

У стабільній економіці відсутня необхідність робити будь-які інші кроки для регулювання внутрішнього ринку. Якщо на внутрішньому ринку діють вільні ринкові ціни, то виключено хронічне виробництво надлишків сільськогосподарської продукції. Тому стабілізація ринку продовольства, усунення занадто різких коливань цін на них є другою основною метою регулювання ринку, що впливає з сезонного характеру сільськогосподарського виробництва.

Особливостями нового етапу розвитку сільськогосподарського виробництва є перехід на виробництво сільськогосподарської продукції, створення нових виробництв і секторів на основі активного використання сучасних технологій, диверсифікації економіки і залучення всіх ринкових механізмів. Забезпечення постійно високих темпів економічного зростання передбачає створення ефективного механізму перерозподілу ресурсів між сировинним і переробним секторами економіки.

Кризовий стан АПК вимагає необхідність переходу проблем забезпечення економічної безпеки з теоретично дискусійної в практичну площину, що потребує високого рівня розроблення чіткої стратегії забезпечення економічної безпеки АПК. Важливо підкреслити, що основне завдання АПК в напрямі економічної безпеки вимагає забезпечення достатнього рівня розвитку виробничо-економічних відносин в системі взаємозв'язку від виробництва сировини до її переробки, коли створюються належні умови розвитку особистості, соціально-економічній та військово-політичній стабільності суспільства.

Аналіз рівня економічної безпеки АПК заснований на показниках, які, на нашу думку, повинні групуватися в залежності від учасників взаємовідносин в системі аграрного виробництва. З метою забезпечення стратегічно необхідного рівня продовольчої безпеки необхідним є постійний контроль та моніторинг загроз для забезпечення економічної безпеки АПК на всіх рівнях розвитку економіки: державному, регіональному, рівні місцевого

самоврядування та на рівні домашніх господарств. Необхідною є розробка інструментарію аналізу із врахуванням особливостей кожної сфери агропромислового комплексу. Прикладом може бути харчова промисловість по рівню завантаження виробничих потужностей взагалі та під час забезпечення окупності рівня витрат, по критичному рівню цін, по середньому радіусу доставки сировини та її обсягу, який потрібно переробити для виготовлення одиниці готової продукції та інше.

Особливу роль та місце в забезпеченні економічної безпеки АПК відіграє держава, яка через розробку державних цільових програм реалізує загальнодержавну аграрну політику. На нашу думку, лише державна підтримка забезпечить розширене відтворення АПК і зростаючий обсяг потреб населення в якісних продуктах харчування.

Недоліком існуючої стратегії АПК є невизначеність конкретних пріоритетів розвитку. Однозначно всі вчені відзначають наявність потенціалу, проте, не враховують взаємозв'язок окремих елементів економіки. Так, АПК регіону при належному рівні розвитку здатний дати поштовх ряду галузей: харчової промисловості, виробництва мінеральних добрив, машинобудування, освіти, будівництва, транспорту і зв'язку. Отже, єдиним можливим шляхом поліпшення ситуації, що склалась в державі є необхідність активного розвитку АПК. Це дозволить створити додаткові робочі місця, зупинити міграцію жителів села, дозволить підвищити доступність житла для усіх верств населення, підвищити рівень народжуваності і збільшитися тривалість життя.

На нашу думку, вдосконалення системи управління в регіональному АПК з метою підвищення його економічної безпеки, має сприяти вирішенню таких завдань:

- розвитку виробничої кооперації в напрямі технологічних ланцюжків АПК і в сфері реалізації готової продукції;
- встановлення довгострокових партнерських відносин між сільськими товаровиробниками і підприємствами харчової промисловості, а також кредитно-фінансовими установами через розвиток товарного кредиту і фінансового лізингу;
- поліпшення інвестиційних умов для АПК, концентрації інвестиційних ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку комплексу;
- впровадження прогресивних технологій в сільськогосподарське виробництво, технологічному оновленню харчової промисловості;
- розвитку ринкової інфраструктури в АПК.

Також при розробці стратегії розвитку вітчизняного АПК з метою забезпечення його економічної безпеки необхідно приділити достатню увагу оптимізації структури сільськогосподарського виробництва.

Таким чином, створення оптимальної структури сільськогосподарського виробництва має бути направлено на ліквідацію структурних диспропорцій і підвищення на цій основі ефективності сільськогосподарського виробництва регіону і країни в цілому.

УКРАЇНСЬКИЙ АГРАРНИЙ ЕКСПОРТ ПЕРЕВИЩИВ 18,8 МЛРД. ДОЛАРІВ

**Савенко І.І., д-р екон. наук, професор, Седіков Д.В., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

За результатами 2018 року аграрний експорт виріс на 880 млн. доларів по відношенню до 2017 року і досяг нового рекорду – 18,8 млрд. доларів. Про це розповіла «Економічний правді» заступник міністра аграрної політики та продовольства з питань європейської інтеграції Ольга Трофімцева. 38,4 % експорту склали зернові культури, олії – 23,3 % та насіння олійних культур – 10,2 %. Зростання експорту забезпечили кукурудза, пшениця, насіння рапсу, м'ясо птиці, різні олії, тютюн та вироби із нього, яйця, кондитерські вироби та

МОДЕЛЬ СИНЕРГЕТИЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД ЗБАЛАНСОВАНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ (НА ПРИКЛАДІ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ)	
Кулаковська Т.А....	317
ЗНАЧИМІСТЬ ХМАРНИХ ПОСЛУГ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	
Лобочька Л.Л., Фрум О.Л....	319
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О....	321
СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	
Самофатова В.А....	323
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
Яблонська Н.В., Крупіна С.В....	324
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБНОЇ ГАЛУЗІ	
Татарик Е.П....	325

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й....	328
ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ОПЛАТИ КОЛЕКТИВНОЇ ПРАЦІ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Колеснік В.І., Вігуржинська С.Ю....	330
УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ ЯК ПРОВІДНА ГАЛУЗЬ ЩОДО РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Немченко В.В., Немченко Г.В....	331
УПРАВЛІННЯ ВИВЕЗЕННЯМ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ	
Свистун Т.В....	332
АНАЛІЗ ПРОГРАМ ЛОЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ МЕРЕЖ	
Бровкіна Ю.О....	334

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

МАРКЕТИНГОВИЙ ПЛАН ДЛЯ ПРОЕКТНОГО ГОТЕЛЬНОГО МІКРОБІЗНЕСУ	
Устенко І.А., Мардар М.Р....	335
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ, ЯК ЗАПОРУКА	
УСПІШНОГО РОЗВИТКУ	
Лагодіснюк В.В., Голодонюк О.М., Мільчева В.В....	337
РОЗВИТОК МАРКЕТИНГОВОГО СЕРЕДОВИЩА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р....	339
ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ТА ПЕРЕРОБНОЇ	
ПРОМИСЛОВОСТІ	
Голубьонкова О.О., Брайко М.Г., Чирка В.В....	341
МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ	
Черевата Т.М....	343

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ПОНОВЛЮВАЛЬНОГО, ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Савенко І.І., Седікова І.О....	345
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СИСТЕМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО ІННОВАЦІЙНОГО	
РОЗВИТКУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бондаренко С.А....	347
СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Агеева І.М....	349
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АПК В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
Каламан О.Б....	350
УКРАЇНСЬКИЙ АГРАРНИЙ ЕКСПОРТ ПЕРЕВИЩИВ 18,8 МЛРД. ДОЛАРИВ	
Савенко І.І., Седіков Д.В....	352
ВПЛИВ КОМПЕТЕНЦІЙ ПЕРСОНАЛУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ АПК У	
СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Козак К.Б....	354
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГУ НА БОРОШНОМЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Відоменко І.О., Гордієнко Л.Л....	356